

حقوق خانواده

به زبان ساده،
تحلیلی و کاربردی

دکتر حسین علائی

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی شیراز

جعفر نراتی

مدرس دانشگاه

حسن شعبان نژاد

دانشجوی دکتری حقوق و وکیل دادگستری

مجلس شورای اسلامی

تهران - ۱۳۹۸

سرشناسه

علائی، حسین، ۱۳۶۴-

ایران، قوانین و احکام

Iran. Laws, etc

حقوق خانواده به زبان ساده، تحلیلی و کاربردی / حسین علایی، جعفر براتی، حسن شعبانی‌نژاد؛ ویراستار علمی حبیبه فرج‌زاده؛ ویراستار فنی نرگس صادقی.

عنوان و نام پدیدآور

تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش، ۱۳۹۸.

مشخصات نشر

۱۶۲ ص.

مشخصات ظاهری

۹۷۸-۶۰۰-۴۷۵-۰۸۷-۵

شابک

فیبا

وضعیت فهرست‌نویسی

حقوق خانواده -- ایران

فیبا

Domestic relations -- Iran

موضوع

زناشویی -- قوانین و مقررات -- ایران

موضوع

Marriage law -- Iran

موضوع

براتی، جعفر، ۱۳۶۲-

شناسه افزوده

شعبانی‌نژاد، حسن، ۱۳۶۳-

شناسه افزوده

فرج‌زاده، حبیبه، ۱۳۶۶-، ویراستار

شناسه افزوده

صادق، نرگس، ۱۳۶۷-، ویراستار

شناسه افزوده

۲/۵۵۲

رده‌بندی کنگره

۶/۵۵۰

رده‌بندی دیویی

۶۰ ۷۷

شماره کتابشناسی ملی

با مراجعه به فروشگاه اینترنتی شهر دانش از مزایای خرید آنلاین و تخفیف ویژه برخوردار شوید.

www.shahrdanesh.com

حقوق خانواده، بدربان ساده، تحلیلی و کاربردی

عنوان:

دکتر حسین علایی - جعفر براتی - حسن شعبانی‌نژاد

تألیف:

مؤسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش

ناشر:

حبیبه فرج‌زاده

ویراستار علمی:

نرگس صادقی

ویراستار فنی:

نرگس صادقی

طراح جلد:

اول

نوبت چاپ:

۱۳۹۸

تاریخ چاپ:

۲۰۰

شمارگان:

۹۷۸-۶۰۰-۴۷۵-۰۸۷-۵

شابک:

۲۸۰۰۰ تومان

بهاء:

حق چاپ محفوظ است.

تهران - خیابان کریمخان زند - خیابان سنایی - خیابان نهم - خیابان گیلان - پلاک ۵

کد پستی ۱۵۸۵۴۳۱۱ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵/۴۵۳۹ تلفن: ۸۸۸۱۱۵۸۱ نمابر: ۸۸۸۱۱۵۸۰

Website: <http://www.sdil.ac.ir>

Email: publication@sdil.ac.ir

به نام خداوند جان و خرد

سخن ناشر

توسعه ادبیات حقوقی در هر کشور، نقش مهمی در پیشرفت نظام حقوقی آن کشور ایفاء می‌نماید. اندیشمندان و پژوهشگران دنیای بیکران حقوق که شیفته نظم‌اند و سرباز عدالت، آموزه‌های علمی و تجربیات عملی خویش را به جامعه حقوقی عرضه می‌دارند تا بتوانند در تثبیت و تقویت نظم اجتماعی و استقرار عدالت و اصلاح و پیشرفت کشور سهیم گردند.

قانون‌گذاران فهیم و آگاه، هیچ‌گاه در مقام تهیه پیش‌نویس و مهیا شدن جهت وضع قانون، خود را بی‌نیاز از ادبیات حقوقی کشور و مشورت با خبرگان نخواهد یافت و هیچ‌گاه مصوبات قبلی خویش را علمی و مصون از نقد و اصلاح قلمداد نخواهد نمود. قضات متخصص و عدالت‌پیشه نیز نقد علمی و منصفانه آرای خود را مایه تکامل و پیشرفت می‌دانند.

دانشکده‌های حقوقی که به تأمیر و خطیر تربیت قضات، وکلا، مشاوران حقوقی، سردفتران، پژوهشگران و اساتید حقوق و افتخار هم‌سایر گمارند علاوه بر اینکه از آموزه‌های علمی و قضایی کشور بسیار بهره می‌برند متقابلاً رالت علمی در غنی‌سازی ادبیات و دکتترین حقوقی کشور برعهده دارند.

کشور ایران به‌ویژه در دو دهه اخیر پیشرفت قابل‌توجهی در توسعه کمی ادبیات حقوقی کشور را شاهد بوده است. تعداد کتب و نشریات حقوقی منتشره در کشور طی بیست سال اخیر، به نسبت گذشته به‌مراتب افزایش یافته است. این دستاورد را باید به فال نیک گرفت و امیدوار بود که این پیشرفت کمی به همین میزان با توسعه‌ای کیفی در رزور شدن دکتترین حقوقی موردنیاز کشور همراه باشد و با احترام به حقوق مالکیت فکری دیگران انتشار یابد.

انتشارات مؤسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش که برادره علمی داشته است علاوه بر انتشار آثار حاصل از تحقیقات پژوهشکده حقوق، به‌صورتی هدفمند و علمی به گزینش و چاپ و انتشار کتاب‌های حقوقی در حوزه‌ها و موضوعات موردنیاز جامعه حقوقی کشور مبادرت ورزد، زحمات جناب آقایان دکتر حسین علائی، جعفر براتی و حسن شعبانی‌نژاد در تألیف کتاب حقوق خانواده، به زبان ساده، تحلیلی و کاربردی را ارج نهاده، امیدوار است این کتاب مورد استقبال جامعه حقوقی کشور و مورد استفاده متولیان امر قرار گیرد.

وحید اشتیاق

اختصارات

ق.م: قانون مدنی

ق.ح.خ: قانون حمایت از خانواده

ق.م.ا: قانون مجازات اسلامی

فهرست اختصاری

۷	س.ن ناشر
۸	اختصارات
۱۱	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۱۵	فصل اول: نکاح
۱۵	مبحث اول: تعریف عقد نکاح وقسام آن
۲۰	مبحث دوم: نامزدی
۲۶	فصل دوم: شرایط عقد نکاح
۲۶	مبحث اول: شرایط عمومی صحت عقد نکاح
۳۶	مبحث دوم: خالی بودن از موانع نکاح
۶۹	فصل سوم: آثار حقوقی ازدواج
۶۹	مبحث اول: آثار غیرمالی
۷۷	مبحث دوم: آثار مالی نکاح
۹۲	فصل چهارم: شروط ضمن عقد نکاح
۹۳	مبحث اول: مفهوم شرط ضمن عقد نکاح و رابطه آن با عقد اصلی
۹۵	مبحث دوم: اقسام شرط ضمن عقد
۱۰۷	مبحث سوم: برخی شروط ضمن عقد نکاح
۱۱۴	فصل پنجم: انحلال نکاح

۱۱۴	مبحث اول: طلاق
۱۳۴	مبحث دوم: انحلال نکاح به دلیل فسخ
۱۴۸	مبحث سوم: بذل مدت و انقضای مدت
۱۵۱	فهرست تفصیلی
۱۵۶	فهرست منابع و مآخذ

www.ketab.ir

پیشگفتار

حقوق خانواده به مجموعه قوانین و مقرراتی اطلاق می‌شود که ناظر به تنظیم روابط خانواده است. قوانین و مقررات مرتبط با حقوق خانواده در قوانین کشورهای مختلف از اهمیت بالایی برخوردار است و غالباً در یک کد واحد (قانون مدنی) گردآوری شده است. در ایران مقررات حقوق خانواده در قانون مدنی در باب نکاح ذکر شده است که برگرفته از فقه اسلامی است. همچنین قوانین متفرقه دیگری نیز در کنار قانون مدنی به تصویب رسیده که در برخی از این قوانین اصلاحاتی نسبت به قانون مدنی صورت گرفته است و برخی دیگر نسبت به مقررات قانون مدنی جنبه تکمیلی دارند.

حقوق خانواده با بحث عقد و قراردادها نیز ارتباط نزدیکی دارد و تحلیل بسیاری از مفاهیم آن نیازمند بررسی نظام حقوقی عقود و قراردادها می‌باشد. همچنین درک بسیاری از مقررات مربوط به خانواده مستلزم مراجعه به منابع قرآنی، روایی و فقهی نیز می‌باشد؛ بنابراین در این مجموعه تلاش شده که در بحث از حقوق خانواده مبانی قراردادی و مبنای فقهی آن بحث گردد تا بتوان به علاقه‌مندان رشته حقوق در تحلیل مباحث خانواده کمک کرد.

سرانجام بخش مهمی از دعاوی مربوط به خانواده را دعاوی خانوادگی تشکیل می‌دهد. بیشک وکلای محترم دادگستری در دفاع از دعاوی خانواده نیازمند یک مجموعه جامع می‌باشند که با اتکاء به آن بتوانند بهترین و کامل‌ترین دفاع را ارائه نمایند. پیچیدگی دعاوی خانواده نیز یکی از ضرورت‌هایی است که وکلاء را از مراجعه به منابع مربوط در این زمینه ناگزیر می‌سازد.

باتوجه به این ضرورت و الزامات، مؤلف نیاز به تدوین کتابی جامع و منظم را که در آن مباحث حقوق خانواده به‌طور تحلیلی و کاربردی بحث شود، احساس کرده است. در این خصوص از منابع متعدد استفاده شده است. همچنین سرفصل‌های این کتاب مبتنی بر درس حقوق خانواده در دانشگاه‌های علمی و کاربردی، دانشگاه آزاد و سایر مؤسسات آموزشی است، بنابراین می‌تواند به‌عنوان منبع توسط دانشجویان و اساتید مربوطه به کار گرفته شود.

حسین علانی